

„EDINOST“
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno mesec .f. — 90, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece .f. 2.60 „ „ „f. 4.20 za pol leta .f. 5.00 „ „ „f. 8.00 za vsa leta .f. 10.00 „ „ „f. 16.00
 Na naročbo brez priložne naročilne se ne jemlje ozir.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 vtr., izven Trsta po 3 vtr. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 vtr., izven Trsta 5 vtr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računsko po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prestop, kolikor obsega naravnih vrst. Poslana, osmrtnice in javnozdravila, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Casanova št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nafrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglašje sprejema upraviteljsko uradnica Molino picolo hit. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste polnine.

„V edinosti je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom!

Blizu se konec leta, radi česar mora podpisano upravitelstvo poravnati svoje račune. Ker pa velik del častitih gg. naročnikov ni še doposlal naročnine do konca leta, prosimo, da vsak stori svojo dolžnost do 20. t. m., ker se bo s istim dnevom počelo istirjavati zastanke poštnim nalogom. Naročniki so naša glavna podpora, a nemarnost v plačevanju provzročuje lista nepotrebne sitnosti in težave.

Upravitelstvo „Edinosti“.

Še nekaj o duvalizmu.

V uvodnem članku zadnjega izdanja smo posegli glede na vprašanje obnove pogodbe z Ogersko toli daleč na stran oportunitizma, da dalje res nismo mogli, ako nismo hoteli popolnoma zatajiti svojega prepričanja o škodljivosti te uredbe za nas avstrijske Slovence. Rekli smo v jedru: vemo, da v zmislu svojih koristi bi morali delovati za odstranjenje duvalizma, ali ker so že razmere take, da ni misliti na to v bližnji bodočnosti, pa zahtevamo vsaj to, kar smemo in moramo zahtevati, ako nečemo biti sovražniki sami sebi — zahtevamo vsaj, da se primerno razdele žrtve in bremena za vzdrževanje tega zistema! Stavimo konec anomaliji, da na jedni strani nosimo ogromni del bremen, na drugi strani pa še potiskamo oni drugi polovici države sredstva v roke, da more — poleg tega, da uživa velike ugodnosti pri sedanjih razdelitvah bremen — še uničevati gospodarski razvoj v tej polovici, med nami samimi. Ta zahteva znači pač najnaravnejši in najzdravejši oportunizem in nadejati se hočemo, da s to svojo zahtevo si nismo nakopali vnovič lepi naslov — nestrpnih radikalcev.

V svojem zadnjem članku smo omenili tudi izvajanje v „Slov. Svetu“ in namerovali smo bili opozoriti na iste naše čitatelje, zlasti pa tiste slovenske liste, ki so jeli — na svojo žalost opazamo to — vse preveč pošteti taktiko hipnih uspehov, a pozabljati na temeljno podlago, na katero jedino se sme naslanjati politika avstrijskih Slovanov, ako hočejo res priti kedaj do veljave, primerne njih številu.

Svojo nakano nismo mogli izvesti, ker nam je članek preveč vzrasel pod peresom. Tudi danes ne moremo podati zanimivih izjavanj v „Slov. Svetu“ v njih celoti, ampak hočemo le v kratkih črticah opozoriti na iste. Kdor se hoče natančno obvestiti, vzame naj v roko 48. letošnje številko imenovanega lista.

„Slov. Svet“ sodi še veliko ostreje nego sodimo mi — ako primerjamo svoja izvajanja z navedeno tega lista, vidimo še le, da smo tudi mi sami veliko premehki ob vprašanju duvalizma.

Optimisti med slovenskimi časnikarji izvedo ondu, da ravno sedaj ni možno govoriti o kakem preobratu v naši politiki; nas-

proti: vse stremjenje in vsa sedanja pogajanja imajo jedini ta namen, da se ohrani in utrdi stari zistem. In kakov da je ta zistem, razvidno je iz tega, da so zistim jako zadovoljni nemški liberalci, Madžari in Poljaki. Iz kratka: ta pogodba je ugodna jedino le za sedaj gospodovale narode. Grofu Badenju kot Poljaku je do tega, da se obnovi pogodba na bistveno dosedanjim podlagi. In skoro ni dvombe, da se mu to tudi posreči, kajti sedanje gospodovale stranke v poslanski zbornici so tako razdeljene in duševno propale, da niti ni misliti na resen odpor. Grof Badeni dobi potrebno večino za obnovele pogodbe, ne da bi te toli poslušne stranke dobile le drobtinice, ki bi vsaj približno odgovarjale žrtvam pri soglašanju za pogodbo.

„Slov. Svet“ oporeka trditvi, da je duvalizem državna potreba, saj sta celó okostnena nemška centralista Schmerling in Thun zahtevala, da se odpravi isti in da se država zopet postavi na trdna tla celokupne monarhije. Krivo je misliti, da je Bog zna kakov radikalec oni, ki zahteva, da se odstrani duvalizem. S to pogodbo je tako, kakor z vsako drugo pogodbo: tako jedna stran kakor druga imati pravico zahtevati, da se ista ponovi, spremeni ali razveljavi. Ta pravica je izražena že v dejstvu, da se naša pogodba z Ogersko res obnovlja vsakih 10 let. Kričivo je torej očitjanje, da niso lojalne one stranke, ki se upirajo tej pogodbi.

Zlasti Slovanom je dolžnost, da se upirajo tej pogodbi sosebno v svojem lastnem interesu. Uprav zato obznanje „Slov. Svet“, da so jeli nekako omahovati tudi Mladočeli. Ako hočejo Mladočeli priznavati duvalizem, potem prepustijo slovenske narodnosti v oni polovici samovolji madžarskih arditeljev. Ako bi Čehi priznavali duvalizem odkle bi se načelu narodne avtonomije, združenju vseh odlomkov jednega naroda v jedno skupino, torej združenju sorodnih jim Slovanov z narodom češkimi. A ne le to: Čehi bi prišli v nasprotje z svojo tostransko politiko. Kako bi mogli priznavati sedanje uredbo med obema državnima polovicama, ako ne priznavajo niti ustave te polovice? Sedanja pogodba z Ogersko je vse preobrnila in poleg te pogodbe ni prave bodočnosti za avstrijske Slovence. Dokler ostane duvalizem v svoji moči, bode vedno zagovozda, zabita med slovenske narode v Avstriji, začasno na korist vsem sedanjim gospodovnim narodom, na posled pa za plen vsenemškemu morju.

Prave slovenske stranke bi ne smele nikdar priznavati duvalizma, ker isti je zagovozda v lastnem mesu in slabi tudi celokupno monarhijo. Prava vzajemnost med avstro-ogerskimi Slovani je nemogoča, je brez praktičnega pomena in tudi neodkritosrčna, ako ti, ki povdarjajo to vzajemnost, zajedno priznavajo sedanje razkrojenje monarhije. Ti oziri vežejo tudi Mladočele, vsled česar bi bile napačne, ako bi radi malenkosti in ob-

lahkonožno kakor veverica podala se gori do drugega nadstropja, kjer se je slednjič ustavila pred nekimi vrati. Skozi luknjo ključavnice svetila je luč. „Aha! Še je tukaj!“, šepnila je zadovoljno pred-se ter, odprši vrata, vstopila in molče obstala v polumračni sobi.

Bila je v atelirju svojega prijatelja, slikarja Ivana B. Ob stenah dvigale so se, v veličih posodah, zelene ciprese, izza njih pa so se videle na pol razsvetljene slike v okvirjih in brez okvirjev. Tam v kotu stala je platnena španjska stena, za njo pa je gorela plinova svetiljka.

„Kdo je?“, vprašal je nekdo izza španjske stene, potem pa se je začelo premikanje stola in visoka možka postava stopila je v

čutilnosti ne skušali združeno postopati z vsemi skupinami, ki nasprotujejo duvalizmu. Slovanška opozicija je sicer prešibka, da bi sama mogla zmagati nasproti obnovele pogodbe. To svoboda bode pa imela, — tako zaključuje „Slov. Svet“ —, da povzdigne svoj glas v opomin Madžarom, da tostranski Slovani le tedaj privole v podaljšanje pogodbe, ako prenehajo Madžari brutalno postopati proti nemadžarskim narodnostim, in ako se zavežejo moralno, da bodo izvrševali obstoječi zakon o narodnostih od l. 1868. Slovanške stranke pa se morajo braniti dosedanjih bremen tostranske polovice na korist Ogerski še posebej v interesu narodov, katere zastopajo in na to stran jim bodo odkritosrčno pomagale tudi antisemitske stranke nemške narodnosti.

Razlika med tem, kar smo zahtevali mi v svojem zadnjem članku, in kar zahteva „Slov. Svet“, je jasna: mi smo se ozirali bolj na materialno škodo, ki nam jo provzroča dosedanja pogodba z Ogersko, „Slov. Svet“ pa poštevati tudi moralno stran. Mi smo zahtevali, da naj se pravičnše razdele ukupna bremena, „Slov. Svet“ pa zahteva tudi jamstva, da Madžari odalej ne bodo tlačili slovenskih narodnosti v oni polovici države.

Vzajemno pa je nam in „Slov. Svetu“ prepričanje, da dosedanja pogodba je skrajno pogubna za avstrijske Slovence, in se svojo narodno vestjo naj obračunajo oni slovenski časnikarji, ki govorijo veselem preobratu ravno sedaj, ko delujejo vse sile za obnovele te pogodbe brez bistvenih sprememb, in ki brutalno pehajo od sebe uprav one, če tudine slovanške skupine, ki imajo toliko moralne samozvesti in je klene volje, da hočejo zapričeti borbo za primerno spremembo pogodbe z Ogersko.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 18. decembra 1895.

Državni zbor. Včerajšnja seja je bila jako važna z ozirom na vprašanje, o kojem govorimo tudi mi danes na prvem mestu in sicer opetovano. Zbornica je razpravljala namreč o poglavju „Prispevek k skupnim stvarim“ in je prišlo seveda do razprave o našem razmerju do Ogerske. Kakor je bilo pričakovati, porabil je vodja antisemitov, dr. Lueger, to priliko za oster napad na ogersko vladu in madžarsko nadvladje. Govoril je toli oster, da je bilo polno burnih prizorov med njegovim govorom. Ko je posl. Suesa, ki je po možnosti zagovarjal ogersko vladu, dokončal svoj govor, je vskliknil dr. Lueger: „In s tako vladu, naj bi mi sklepali pogodbe? Pa to so stvari, ki spadajo pred porotnike.“ Gessmann: „Vi ste, ki izdajate Avstrijo!“ Ker pa se je predsednik ostrimi besedami obrnil proti antisemitom in sosebno proti Gessmannu,

polutemo. Dekle se je streslo, kakor da je slutilo, da je to usoden trenutek zanj. Potem pa je stopilo naprej.

„Kaj ti si? Režika! Ti si?“, vskliknil je veselo iznenadeni slikar ter jo krepko prijel za roko. „Pojdi sem bliže, da te vidim! Oj, kako si pa krasna postala!“

„Ivane! Oprosti, da te nadlegujem, veš, jutri je tvoj god, zato pa sem si mislila: moram srečo voščiti svojemu prijatelju izza mladih let.“

„Hvala, hvala, Režika! Neizrečeno me veseli, da te zopet vidim.“

„Mene tudi, Ivane!“

„Režika! Vse ti se, da mi poveš, kako

da ti še kaj gre, kako da se ti godi?“

Režika je molčala, on pa je z dopadajenjem zrl v njeno krasno lice ter jo je, pri-

zaklical je posl. Steiner: „Gosp. predsednik, vi nas izživljate!“ Gessmann: „To je prav policijsko vedenje!“ Lueger proti Mengerju, ki mu je prigovarjal: „Seveda, vi bi si dali naštetih še 25 palic, ko ste jih dobili že 75.“ Ker je pripomnil predsednik, da tako vedenje ni dostojno ljudi, izobraženih akademski, nastal je silen ropot na strani antisemitov. Steiner je vskliknil: To je vrhunec, to je škandal! Gessmann Prava korporalska vladal! Mi hočemo pravice! In zopet je grajal predsednik vedenje antisemitov, čemur so zopet sledili burni in viharji prizori. Dr. Lueger je zaključil svoj govor med strašno razburjenostjo vse zbornice. V razpravo je posegel tudi ministerski predsednik grof Badeni rekši: V poslanski zbornici je zapaziti dvojne načine, za zagovarjanje gospodarskih koristi: Oni, ki imajo pred očmi le gospodarsko korist, ne vrše le svoje patriotske dolžnosti, ampak so dobrodošli tudi vladu, ker jej so v moralno podporo pri razpravah. Na skrajnem krilu pa rušijo vez med obema polovicama, četudi imajo najbolje namene za blaginjo Avstrije, vendar škodujejo državnemu interesu, ker škodujejo pri razpravah za obnovele pogodbe.

Še neke opazke posl. Suesa se moramo spomniti. Obznanje je namreč, da se v naši zbornici premalo govori o velikih vprašanjih vnanje politike. Oho! gospodine, kdo pa je temu kriv? Mar ne ravno vaša stranka, ki je imela toliko let v rokah suknjo in škarje, a ni nikdar dopustila, da bi bil kdo v naši zbornici črnil le besedico o vnanji politiki, ker niste hoteli križati računov svojim prijateljem — Madžarom! Se svojo opazko torej gosp. posl. Suesa nikakor ni obsodil današnjih „kričačev“, ampak le sebe in svojo stranko, ki je sistematično delala na to, da je toli oslabil naš parlament nasproti onostranski polovici države.

Italija v Afriki. General Baratieri je postal previden: vsa zasebna poročila so podvržena ostri cenzuri se strani vladnih organov v Masavi. „L' Italia“ pravi, da pomoč, ki dojde v Afriko, mora takoj poiskati vojsko Menelika, v to pa treba najmanj 25000 mož. A ravno v tem tiči težava, kajti v deželi, kjer ni nikakih občil in primanjkuje vsega, bi trebalo najmanj dva meseca, da pride toliko vojska na svoje mesto. Ako izračunamo stroške za prevoznjo po suhem in po morju, ako računamo, da bi pot tja zahtevala 2 meseca, operacije tam tudi dva meseca, povratek tudi dva meseca, in ako računamo na vsako osebo po 10 lir na dan, se uverimo, da bi taka ekspedicija stala Italijo najmanj 54 milijonov.

Baratieri sicer ne priznava tega, ali nihče ne dvomi več, da je utrdba Makallé popolnoma obkoljena po sovražnikih.

Iz oficijoznega vira se je poročalo te dni, kako navdušeno je vse po Italiji za novo ekspedicijo v Afriko: za maščevanje nad Menelikom. „Don Chisciotte“ pa pravi, da je to

jemši jo za rameni, rahlo potisnil na turški divan, ki je stal poleg mize. Dekle je zarudelo do ušes ter povesivši pogled, zrla je na svoje prste, ki so se igrali z vogalom batistne jopice.

„Režika!“, rekel je slikar sedši kraj nje na otomano in prijemši jo za belo roko. „Režika! Ali se še spominjaš na one zlato čase najine prve mladosti, ko sva se, brez vsake skrbi in tuge, igrala med seboj, neznajoča še za trpljenje in bitkosti.“

Režika je molčala, potem pa, podignivši pogled in globoko vzdihnivši, je vprla svojo velike plave oči v njega in rekla potih: „Oj, kako sva bila srečna takrat!“

„Kaj ne, kako je bilo vse drago življenje?“ (Konec prih.)

PODLISTEK.

Prepozno.

Spisal A. Zajc.

„Jutri ba njegov god. Nocoj mu pojdem čestitat — saj je bil vedno tako dober proti meni. In koliko časa ga že nisem videla, skoraj je že leto minolo, da sem zadnjikrat govorila z njim.“ Tako si je mislila šivilja Režika, ko je nekega večera, pri slabi potrojski svetiljki in stojé pred malim ogledalom, pripenjala klobuček na svojo malo glavico. Dovršivši skromno toaleto, ugasnila je luč; potem pa, stopivši iz svojega podstrešnega stanovanja, podala se je doli na ulico in hitela proti središču mesta. Dospevši na glavni trg, vstopila je v neko hišo ter

zgodj vladin manever z namenom uveriti svet, da narod odobruje nove stroške in žrtve. Ako bi dali na splošno glasovanje — tako pravi omenjeni list — ne bi niti eden sam Italijan glasoval z „da“ za nadaljevanje politike, pogubne v moralnem in gospodarskem pogledu.

Italijanska vlada je naprosila Angleško, da bi se smeli vojaki, dosepeši v Afriko, izkrcati v Zeili. Ta vojska bi prišla šoance od strani, Baratieri pa od spredaj. Ker pa italijanska vlada dosedaj še ni dobila odgovora, niti ne ve, kje bi izkrcavala vojake v Afriki. Oni oddelki, ki so že odpuli iz Neapelja, dobe ali v Mesini ali v Masavi nadaljnje povelje, kje se jim je izkrcati. General Baldisseri, o katerem se govori, da postane vrhni poveljnik v Afriki, meni, da bi bilo izkrcati 6000 mož v Masavi, 15000 mož pa v Zeili.

Italijanski viri trdijo, da je Menelik dobil orožja iz Rusije in tudi iz avstrijske tovarne v Steyru.

Italijanska vlada je zahtevala v včerajnji poslanske zbornice kredit 20 milijonov za Afriko. Ne dvomimo, da ne bi zborodovolila te svote, drugo vprašanje pa li odobruje tako zapravljjanje denarja izstradanim narcom, in to za politiko, ne da opravičiti ni z moralnega ni z gospodarskega stališča in ki ni v nikakem erju se silami v deželi. Ali si je možno ti nespametne politike, nego je ta, ki milijone v tuje dele sveta, med tem lastni domovini stradajo na tisoče in s podanikov?

Različne vesti.

Komedija. „Il Piccolo“ očita dr. Laginji, da igral komedijo se svojim govorom v uski zbornici, ker je zahteval, naj bi ilni krogi delali na to, da se pomirijo du-Poreču in da bodo med poslanci vsaj ob-je nekoliko prijaznejše. Vsak pošten in a človek moral bi le pritrditi tej želji jevi, ali po „Piccolo“ znači ta zahteva do nesramnost. Res je torej, o čemer prepričani mi že davno, da italijanska da menijo, da za občevarje se sode-slovenske narodnosti jim ne treba ovati zakonov niti najprimitivnejše ulu-l, kakoršna je v navadi povsod dru-neš — omikanimi ljudmi. Seveda pravi „piccolo“, da so le slovenski poslanci helvi, da miru v deželni zboru istrskem. Čemu glašajo se svojimi zahtevami? Molčali bi, ti tnik naj bi mirno in pokorno po-tja, da bi mogli stopiti nanj poznani neži! In taki ljudje, ki ne privoščijo urugim ničesar in ki bi hoteli mašiti usta celo pravoveljavnim izvoljenim zastopnikom naroda — ti ljudje, ki nam dajejo vzgleda najodurnejše nestrpnosti — ti ljudje naziv-ljajo sami sebe liberalce, zagovornike svo-bode! Ti ljudje, kojih nastopanje znači prek in prek golo zanikanje pravic uboze-ga ljudstva, zajamčenih v državnih zakonih, ti ljudje kriče v svet, da jim sosed ne dopušča, da bi živeli v miru! Zatiralec kriči v svet, da ga zatiraneč — izživljal! Kdo ima facia tosta? Kdo igra komedijo? vprašati mo-ramo vse one, ki poznajo razmere. Njegovo ekselencio, grofa Badenija, bi pa prosili, da vzame enkrat v roko glasila naših srditežev, da se uveri, kdo izživljal! Po gori nave-denem se uveri lahko, da Italijani smatrajo kot provokacije že to, ako slovenski ali hrvatski poslanec v zbornici, torej zakonitim po tem, izraža pritožbe ali želje! Po takem ne bi smeli Hrvatje in Slovenci niti odpreti ust, ako nočejo stati pred svetom kot iz-zivalci. Kdo izživljal torej?

„Il Piccolo“ se boji vendar, da bi utegnili verjeti Laginjevim „lažem“, kajti — tako pravi — na Dunaju ne poznajo prav nič naših razmer. Skoro da ima prav. Gospoda na Dunaju so se dosedaj veliko premalo brigali za naše razmere in so preveč zanemarjali naše pokrajine. Gospoda na Dunaju res ne poznajo razmer, ali to nepoznanje izbornu služi uprav onim, kojih glasilo je „Il Piccolo“. In Italijani vedo vse to tako dobro kakor vemo mi. Uprav oni se morajo najbolj bati dneva, ko postane jasno tudi na Dunaju gledé na naše razmere. In vendar tožijo, da na Dunaju ne poznajo razmer. Hinavci! Kdo igra komedijo? V isti hip, ko se na Dunaju popolnoma obvestijo, kako brezvestno zlo-rabljaio izvestni krogi dobrohotnost in kratkovidnost vlade, in isti hip bodo gotovo

konec slavi — komedijašev in v isti hip se zvernejo v svoj nič tudi „Il Piccolo“ in njega vredni vratniki. Tega si mora želeli vsakdo, kdor ni prijatelj — ultralaškim komedijam!

Ponižna prošnja na „radovedneža“ potom čislanege uredništva „Edinosti“. — Čislani g. urednik! V Vašem cenjenem listu v številki od zadnjega torka zvečer povedal nam je neki „radovednež“, da je rekurz radi-slovenkih šol v Trstu bil rešen od ministerstva že prve dni meseca septembra t. l. Ako-ravno me veseli, da je omenjeni rekurz sploh že rešen, se mi vendar zdi, da je v dotični notici mala pogrška. Vprašavni rekurz ułożen je bil 7. avgusta 1894. l., misliti bi se mo-ralo toraj, ker se gre za tako važno stvar, kakor je šolska vzgoja otrok, da je bil rekurz rešen prve dni septembra 1894. leta. Prosim toraj čislano uredništvo, da po eventuelnem zaslišanju „radovedneža“ blagovoli stvar po-jasniti, ker se mi zdi nemogoče, da bi mini-sterstvo bilo rabilo 13 mesecev za rešitev omenjenega rekursa. Zahvaljuje se naprej beležim pokorno še več radovednež.

Mesto c. kr. poštarja pri c. kr. poštenu in brzojavnem uradu v Tolminu (okr. glav. Tolmin) proti službeni pogodbi in kavciji 500 gld. Dohodki poštarja so naslednji: 1. Letna plača za opravljanje poštne službe 200 gld., 2. Letna plača za opravljanje brzojavne službe 250 gld., 3. uradni pavšal 120 gld., 4. pri-klada za enega pošt. ekspeditorja 300 gld. Prošnje v teku treh tednov na c. kr. poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Še nekaj o škedenjski cerkvi brez orgelj. Iz Škedenja nam poročajo: Škedenjski župnik pričel je svojedobno nabirati med župljani milodare za nabavo novih orgelj, kajti prejšnje orglje uničil je požar, ki je pred petimi leti malone povsem vpepelil Škedenjsko cerkev. Župljani so se odzvali temu pozivu veseljem in takó je župnik nabral v kratkem nad 1000 gld. za nabavo novih orgelj. Videvši župnik, kakó od srca rado žrtvujejo verniki svoje doneške v povišanje božje slave, objubil je svečano, da bodo nove orglje že postavljene do letošnjih božičnih praznikov. A glej! Naenkrat obustavilo se je nadaljnje na-biranje po nalogu magistrata in sedaj se ne ve ničesar ni o denarju ni o orgljah. Kakó je „rešil“ mestni svet to vprašanje, to smo povedali v poslednjem izdanju dovelj jasno. Škedenjski župnik ne more izpolniti dane obljube, cerkev ostane še dalje brez orgelj in zbegani ljudje že zahtevajo svoj denar nazaj. In kdo je kriv na vsem tem? Škedenjski „prijatelj“ Banelli.

Iz Trsta nam pišejo dne 12. decembra: Danes sem bil pri podružnici pošte na trgu Giuseppina, kjer sem hotel kupiti poštno znamko 5 nvč. Ker pa dotični uradniki ne razumejo slovenskega jezika, moral sem oditi praznih rok. Žalostno pač, da c. kr. uradniki ne razumejo deželne jezika! Prosil bi že slavno višje poštno ravnateljstvo, da na onih mestih, kjer je promet se strankami, namesti take uradnike moškega ali ženskega spola, ki bodo večji ne le italijanskemu, ampak tudi slovenskemu jeziku. Nam nikakor ni ustrezno s tem, ako oblasti le teoretično priznavajo slovenski jezik za deželni jezik, ampak to priznavanje treba izvajati tudi v praksi.

Poziv. Podpisani vabim vse nadzornike in nadzornice „Delal. podp. društva“, da se udeležé nadzorniške seje, katera bude dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih. Fran Andrejčič, načelnik.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ uljudno vabi vse one svoje člene, ki so zaostali z uduino, da poravnajo svoj dolg do konca tega leta; s tem ne prihranijo le od-boru mnogo truda pri sklepu računov, mar-več je to tudi v njih lastno korist.

ODBOR.

Samomor. Predsinočnem čul je finančni stražnik Bakša, stoje na pomolu Giuseppina, klice v pomoč, prihajajoče iz morja. Obvestil je o tem pilote, ki so takoj preiskali morisko površje ob pomolu, toda našli niso ničesar. Včeraj pa so našli blizo pomola plavajočega utopljenca. Isti je bil kakih 56 let star; oblečen je bil prilično dobro. V žepih zimske suknje so našli tri velike kamne, iz česar se more sklepati z gotovostjo, da je nesrečnež svojevoljno iskal in našel smrt v morju. Denarja uiso našli pri utopljenecu. Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu toda doslej še nihče ni spoznal, kdo je ta utopljenec.

Nozgod. Predvčerajšnjem popoldne prala

je 37letna perica Ivana Grmek, stanujoča pri sv. Ivanu št. 356, v potoku pod gozdi-čem Farneto. Končavša svoje delo, šla je iz globoke struje po strmi stezi na glavno cesto, toda, prišedši na vrh, zdrsnilo se ji je in padla je v strugo. Prisotni ljudje priskočili so ji v pomoč in jo odnesli na dom. Tje je prihitel zdravnik z zdravniške postaje. Ker si je uboga žena zlomila par kostij, ukazal je zdrav-nik, da jo preneso v bolnišnico.

Sodnijsko. 35letni izvožček Ant. Berné iz Trsta dobil je predvčerajšnjem pred tu-kajšnjim sodiščem zaradi poskušene tatvine 8 mesecev ječe. Berné je dne 11. t. m. hotel v ulici Geppa ukrasti izvožčku Ivanu Grželju raz njegov voz vrečo kave, vredne 80 gld. Toda Grželj je tatu dohitel ter mu odvzel ukradeno kavo. — 18letni zidar Viktor Vi-zintin iz Gorice, pristojen v št. Lovreč na Furlanskem, prišel je dne 12. nov. t. l. v Trst, da se prijavi pri vojaškem kontrolnem zborovanju. Mož se je v Trstu napil, da ni niti znal kdo je. Zaspal je zvečer mirno v javnem vrtu na trgu Stazione. Tam sta ga našla dva stražarja in, misleča, da je sladko speči človek bogaigavedi kakšen zločinec, ki se je tam skril, pograbila sta ga, izvestno na ne baš nežen način. Vizintin, probujen tako kruto iz sladkega spanja, pričel je udrihati po stražarjema, kar se je dalo. Z velikim naporom sta ga stražarja uklenila in odpe-ljala v zapor. Pri predvčerajšnji razpravi dobil je Vizintin dva tedna strogega zapore, ker je klical v pomoč, ko sta ga stražarja uklenila in odpeljala v zapor. — 18 l. pekovski vajenec Karol Markuža iz Klanca (okraj Komen), služil je letos v pekarni Ivana Viezzija, ulica Barriera št. 25. Markuža je kradel po noči denar iz miznice, nahajajoče se v prodajalnici. Tekom avgusta, septembra in prvih dnij oktobra meseca nakradel je na ta način okolo 118 gld. Kakor smo sporočili svoječasno, zasačili so tatu po noči ob 17. na 18. okt., baš ko je kradel denar in vsled tega izročili so ga policiji. Predvčerajšnjem obsodilo je tukajšnje sodišče Markužo zaradi hudodelstva tatvine na 8 mesecev teške ječe. Obsojenčev oče obvezal se je peku Viezziju, da mu hoče pevrniti škodo.

Policijsko. Včeraj so zasačili 59letnega upokojenega finančnega stražnika Matijo P. iz Kopra, ko je na senenem trgu odstrigel nekemu konju rep. Lastnik konja je prijel tega prijatelja žime ter ga izročil stražarjem. Pri komisariatu v ulici Scussa izgovarjal se je P. najjivno, da si je hotel napraviti iz konjskega repa žice za ribarenje. Pridržali so ga v zaporu. — 38letnega težaka Joispa Ferluga iz Trsta, stanujočega na Konkodelu št. 82, zaprli so, ker je skušal ukrasti pri trvdki Brüll par kilogramov kave, katero pa je vrgel od sebe, ko je videl, da ga za-sledujejo. — Včeraj so zaprli razven omen-njenih še tri druge tatove, ki so ukradli malenkostne predmete, prijavljenih pa je bilo policiji par malih tatvin.

Koledar. Danes (19.): Nemedij. mučenec; Mavra, mučenica. — Jutri (20.): † Kvatre. Liberat, mučenec. — Maj. — Solnce izide ob 7. uri 40 min., zatoní ob 4. uri 13 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 5.5 stop., ob 2 pop. 11 stop. C.

Najnovejše vesti.

Trst 18. Cesar je podelil nadzorniku re-darjev Karolu Hussaku srebrni križec s krono za zasluge.

Dunaj 18. Poslanska zbornica je vspre-jela zakon o organizaciji državnih zdravstven-ih uradnikov in je nadaljevala razpravo o proračunu.

Sredoc 17. Na predlog predsednika je sklenilo sobranje skoro soglasno častiti ru-skemu carju povodom jutrnjega imendana. K zborovanju makedonskih zavez je došlo do 50 odposlancev, nekoli tudi iz Rumunije.

Kolonj 17. Cesar Viljelm je dovolil br-zojavno, da se umrli kardinal Melchers po-koplje v stolni cerkvi kolonjski. (Melchers je živel zadnja leta v Rimu, v dobi takozvanega kulturnega boja na Nemškem pa je moral trpeti veliko preganjanja. Op. ured.)

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 7.16 7.18
Pšenica za spomlad 1896 6.89 — do 6.90. Oves za jesen — — — — — do 6.22. Koruza za oktober — — — — — do 4.48
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.75 — 6.85 od 70 kil. f. 6.80 — 6.90. od 80 kil. f. 6.85 — 7. — od 81 kil. f. 6.95 — 7.05, od 82 kil. for. 7.05 — 7.10. — Ječmen 5.60 — 5.75; prosa 5.40 — 5.75 rž nova 6.80 — 6.90
Ponudbe slabe, vprašanja omejeno. Prodaja neznatna. Vreme: oblačno.
Praga. Nerafinirani sladkor f. 13.45 za ja-nuar 13.50, za maj 14.10 Oktober-december, 13.65
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpustiljatev precej f. 81.50. Com casé 32.25 32.50 Četvrti 32.25 33.50. V glavah (sodih) 33. — — 33.50 jako stalno
Havre. Kava Santos good average december 91.75 za april 85.25.
Hamburg. Santos good average za december 74.95 za maro 70.25 maj 68.25 cene mirne.

Dunajska borza 18. decembra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100. —	99.50
„ „ „ v srebru	100.15	99.55
Avstrijska renta v zlatu	121.35	121.25
„ „ „ v kronah	99.80	99.88
Kreditne akcije	864.75	862.50
London 10 let	121.05	121. —
Napoleoni	9.60 1/2	9.60
20 mark	11.91	11.85
100 italj. lir	44.60	44.60

Slovensko pevsko društvo v Trstu.

Podpisano naznanja vsem prijateljem petja, ki bi želeli pristopiti kakor izvršujoči člani, da je začelo z vajami za nove pesmi in da je zdaj čas pristopu, da se ne mora pozneje zavoljo po-jedincev ponavljati vaje. Ob enem se opo-zarjajo dosedanja izvršujoči člani naj bi za-hajali marljivo k petju, ker se bliža čas društvenemu koncertu. Vaje se vrše vsaki torek in petek ob 8 1/2 ur zvečer v prostorih „Del. podpornega društva“, kjer se lahko novi člani priglasé.

Trst, 18. decembra 1895.

Predsedništvo.

Najlepše darilo
za
godovne in svečane prilike
Oljnatí portret 85×75 cm.
Antona Martina Slomška,
najfinije po najboljšem izvirniku izve-den, na platno napet, v zlatih ko-vinskih barok. anti-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld., dobiva se v trgovini
D. Hribarja v Celji.
Kaj je Anton Martin Slomšek Slovence, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se zahvaliti za najbolje in najlepše pedagoške spise in domovinsko ljubzen vsmajajoče pesni. On bil je najodličnejši buditelj na-roda, in najbolj vnet zagovornik pravice Slo-venov. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane vedni ponos in dika Slovencev.

Josip Pizzarello

mehanič

izvršuje vsakršne poprave šivalnih strojev in dvo-koles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare št. 4, ubed via Fontanone, vatrie 2. h. 1.

Richterjeve sidro-omarice za gradnjo hišic.

so slej ko prej nedosežene ter so najpriljubitše božično darilo otrokom, ki so čez tri leta stari. Tadi cenije nego vsako drugo darilo, kajti one trpijo mnogo let in jih je moči celo po daljšem času po-polniti in povečšati. Pristne
sidro-omarice s kamenčki reprezentujejo jedino igro, ki je v vseh deželah žla nepristransko pohvalo, in katero vsak ki jo pozna, iz priporočila dalje priporoča. Kdor se še ni seznanil s tem sredstvom, da se otrok igraje prijetno zabava, kateri igri skoro ni najti primerno, naj se naroči čim hitreje od podpisane firme **NOVO bogato ilustrirani cenik** in naj čita v njem natančna mnenja, ki so izredno laskava. Pri kupovanju blagovoli naj se izrečno zahtevati: Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic (Richter's Ackersteinbaukasten) in naj se od-ločno odkloni vsaka omarica brez tovarniške znamke sidra; kdor to ne stori, dobi lahko posamek, ki je manj vr-den. Zato je vsaki sloveče prave omarice, ki se dobe za ceno 25. 70, 80 kr. do 5 gld. in višje in so v zalogi v vseh najbližjih trgovinah z igračami. **NOVO!** Richterjeve strpljivosti-igre: Jajce Kolumbovo, strelovod, tešitelj v jezi, preganja-lee muh ali tim. Cena igri 35 kr. Pristno samo s sidrom!
F. Ad. RICHTER & Cie., l. avstro-ogerska c. in k. priv. tovarna sidro-omaric s kamenčki za grajenje hišic.
Dunaj, I. Nibelungengasse 4. Tovarna: XIII. (Hitzing). Rudolfstad (Thür.). Offen.
Rotterdam, London E. C., New-York, 17 Warren-St.